

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Соціально-гуманітарний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан соціально-гуманітарного
факультету
Оксана ГОМОТЮК
« 05 » _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з
науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 05 » _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з навчальної дисципліни «**Академічне письмо та доброчесність**»
Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)
Галузь знань – 01 «Освіта / Педагогіка»
Спеціальність – 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)
(польська), 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітньо-професійна програма – Середня освіта. Польська мова та зарубіжна
література. Українська мова та література

Кафедра інформаційної та соціокультурної діяльності

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	Тренінги	СРС	Разом (год)	Залік, семестр
Денна	3	6	32	14	3	6	95	150	6

Тернопіль – ЗУНУ
2024

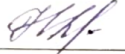
Робочу програму склала д-р філол. наук, професор кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності Шкіцька Ірина Юріївна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності, протокол № 2 від 30 серпня 2024 року

Завідувач кафедри, к.і.н., доц. Ірина НЕДОШИТКО

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) (польська), 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), протокол № 2 від 30 серпня 2024 року

Голова ГЗС, к.філол.н., доц. Наталія ЛІЩИНСЬКА

Гарант ОПП, к.філол.н., доц. Наталія ЛІЩИНСЬКА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
 «Академічне письмо та доброчесність»

1. Опис дисципліни «Академічне письмо та доброчесність»

Дисципліна «Академічне письмо та доброчесність»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань «01 Освіта / Педагогіка»	Статус дисципліни вибіркова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність «014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) (польська), 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)»	Рік підготовки: <i>Денна — III</i> Семестр: <i>Денна — 6</i>
Кількість змістових модулів – 3	Освітньо-професійна програма «Середня освіта. Польська мова та зарубіжна література. Українська мова та література»	Лекції: <i>Денна – 32</i> Практичні заняття: <i>Денна – 14</i>
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти «перший (бакалаврський)»	Самостійна робота: <i>Денна – 95</i> Тренінги <i>Денна – 6</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 3</i>
Тижневих годин – 10, з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – залік

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

«Академічне письмо та доброчесність»

Значення курсу. «Академічне письмо та доброчесність» – навчальна дисципліна, що має на меті формування в здобувачів освіти навичок володіння на високому рівні усним і писемним науковим мовленням, розвиток уміння продукувати різножанрові наукові тексти, виходячи з мети дослідження та дотримуючись кодексу доброчесності й вимог високої мовної культури. Академічна доброчесність визначає сьогодні можливість сталого розвитку університетської освіти, стає моральним імперативом для її подальшого вдосконалення. Формування академічної доброчесності як складника академічної культури є невід’ємною умовою трансформації вищої освіти в Україні.

Володіння навичками усного і писемного наукового мовлення, набуття навичок написання текстів, публічної презентації своїх думок є запорукою науково-дослідної діяльності, фахової компетенції, успішного міжкультурного спілкування, а також успішної кар’єри в будь-якій обраній майбутнім випускником сфері.

Міжпредметні зв’язки. Курс «Академічне письмо та доброчесність» пов’язаний із такими навчальними дисциплінами, як «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Англійська мова», «Аналітико-синтетичне опрацювання інформації» тощо.

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Академічне письмо та доброчесність» є вироблення необхідних практичних навичок усного та писемного мовлення, необхідних для успішного навчання та майбутньої професійної діяльності; формування ефективної мотивації до самоосвіти та розвитку, здатності до критичного мислення і перевірки фактів; формування академічної культури та нетолерантного ставлення до проявів академічного шахрайства.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

1. Вироблення у здобувачів освіти навичок продукування наукових текстів на засадах академічної доброчесності, толерантності та поваги до чужої інтелектуальної власності.
2. Набуття здобувачами освіти досвіду збирання, вивчення, аналізу та перевірки фактів, самостійного пошуку, опрацювання і коректного використання джерел інформації.
3. Професійне володіння інструментарієм наукового письма, вироблення навичок грамотного, логічного та переконливого монологічного та полілогічного наукового мовлення.
4. Розвиток аналітичних, критичних і творчих здібностей здобувачів освіти.
5. Вироблення навичок аналізу та реферування наукових текстів різних жанрів, підготовки на основі опрацьованих текстів аналітичних оглядів, рецензій, відгуків.
6. Формування вміння презентувати себе та результати своєї наукової роботи.

7. Розуміння сутності академічної доброчесності та нечесності. Знання способів запобігання плагіату та боротьби з ним.
8. Покращення комунікації з членами академічної та наукової спільноти.

Лекційні заняття мають на меті вступне ознайомлення здобувачів освіти з матеріалом курсу, передусім його теоретичним і методологічним складником, формування основних теоретичних знань із навчальної дисципліни.

Практичні заняття передбачають розширення основних теоретичних положень курсу, дають змогу аспірантам взяти активну участь в обговоренні питань і виконанні завдань, виробити й удосконалити навички написання оригінальних наукових текстів, підвищити академічну культуру, набути навичок ефективної наукової комунікації, позитивного самопозиціонування та успішної презентації результатів своєї наукової роботи. Основними видами практичної роботи постають участь у групових проєктах, рольових іграх, дискусіях, публічні виступи, написання різножанрових наукових текстів.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни

Для засвоєння змісту курсу «Академічне письмо та доброчесність» необхідні знання, здобуті на заняттях із таких дисциплін, як «Українська мова (за професійним спрямуванням)» тощо.

Навчальна дисципліна «**Академічне письмо та доброчесність**»

передбачає:

- розуміння особливостей наукового стилю та академічного письма;
- володіння інструментарієм продукування наукових текстів і навичками самоорганізації для здійснення успішної наукової діяльності;
- уміння публічно репрезентувати результати своєї наукової роботи, брати участь у дискусіях, диспутах, обговореннях;
- усвідомлення практичної цінності та важливості академічної доброчесності;
- оволодіння навичками грамотного усного і писемного наукового мовлення;
- набуття досвіду збирання, вивчення та аналізу фактів, швидкого та релевантного пошуку інформації, продукування різножанрових наукових текстів.

Після вивчення курсу здобувачі освіти повинні **знати**:

- особливості академічного письма;
- основні жанри усного та писемного наукового мовлення;
- мовні норми наукового стилю української мови;
- правила використання оригінальних наукових текстів, цитування і оформлення покликань під час написання наукових робіт з міжнародної економіки;
- можливості науково-метричних баз даних і сервісів для полегшення укладання бібліографії;
- види плагіату та шляхи його виявлення, способи захисту інтелектуальної власності.

Після вивчення курсу здобувачі освіти повинні **вміти**:

- здійснювати самостійний пошук та опрацювання джерел інформації;
- користуватись електронними каталогами, науково-метричними базами даних та сервісами для полегшення укладання бібліографії;
- оперативно й конструктивно працювати з фаховими науковими текстами;
- виявляти плагіат і захищати свою та чужу інтелектуальну власність;
- чинити протидію девіантній суспільній практиці у сфері наукової діяльності;
- продукувати наукові тексти за фаховим спрямуванням, робити публічні презентації своїх думок і здобутків;
- успішно виконувати індивідуальні творчі завдання та групові проєкти, виявляючи креативність, здатність до критичного мислення, аналізу, синтезу та згортання інформації;
- гармонізувати комунікацію в стінах університету;
- ефективно використовувати свій час;
- критично оцінювати власну працю і науковий доробок інших.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Академічне письмо та доброчесність»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

КУЛЬТУРА НАУКОВОГО МОВЛЕННЯ

ТЕМА 1: ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВОЇ МОВИ

1. Місце наукового стилю серед інших функціональних різновидів мови.
2. Сфера застосування, мета та особливості наукового стилю.
3. Підстилі наукового стилю.
4. Специфіка мовних засобів наукового стилю.
5. Усна й писемна форми наукового стилю.
6. Актуальні проблеми наукового стилю української мови.

ТЕМА 2: КУЛЬТУРА НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

1. Поняття культури мовлення. Мовленнєвий етикет наукової комунікації.
2. Навички гармонійного спілкування в науковій сфері як передумова успіху в науково-дослідній діяльності.
3. Етикет писемної наукової інтеракції: запит інформації, запрошення на наукові події, відмова у прийнятті рукопису до друку, подяка, зауваження рецензента, відповідь автора статті на зауваження до рукопису, привітання і под.
4. Створення шаблонів ділових листів для наукової комунікації.
5. Етикет безпосереднього спілкування та телефонної розмови з представниками академічної спільноти: знайомство, прохання про рецензію, відгук на автореферат, подяка, вибачення, реагування на зауваження, відмова, пропозиція про співпрацю і под.
6. Особливості міжнародної наукової інтеракції з відповідальним редактором наукового журналу, рецензентами та головним редактором.

ТЕМА 3: УСНА НАУКОВА ІНТЕРАКЦІЯ

1. Публічний виступ. Види публічних виступів.
2. Етапи підготовки до академічного публічного виступу.
3. Вербальні та невербальні складники усної наукової комунікації.
4. Секрети успішної промови в академічному середовищі.
5. Способи активізації та переконання слухачів.
6. Навички ведення академічної дискусії та полеміки.
7. Правила інтеракції доповідача з «проблемними» слухачами.
8. Вербальні та невербальні прояви незгоди та толерантності.
9. Мистецтво слухати.
10. Виступ на пленарному та секційному засіданнях конференції / круглого столу, виступ на конференції у форматі «онлайн».
11. Мистецтво створення мультимедійних презентацій.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ЖАНРОВІ РІЗНОВИДИ НАУКОВОГО СТИЛЮ

ТЕМА 4: ПИСЕМНЕ НАУКОВЕ МОВЛЕННЯ

1. Лексика наукової мови. Проблеми зловживання іншомовними словами в наукових працях.
2. Морфологічні особливості наукового стилю.
3. Синтаксис наукових текстів.
4. Мовні та немовні недоліки сучасних наукових текстів.
5. Типові мовні помилки науковців-початківців в академічних текстах і шляхи їх попередження.
6. Способи оптимізації наукових текстів.
7. Мистецтво редагування рукописів наукових розвідок.

ТЕМА 5: ЖАНРОВЕ РОЗМАЇТТЯ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА

1. Жанри писемного наукового мовлення: їх характеристика та специфіка.
2. Реферат і есей як різновиди академічного письма.
3. Наукова стаття: види, вимоги до написання та оформлення.
4. Вимоги до наукових статей в Україні та закордоном.
5. Конструктивні та деструктивні тактики, використовувані авторами під час написання наукових розвідок.
6. Тези: жанрова характеристика та правила написання.
7. Монографія та колективна монографія.
8. Дисертаційне дослідження як жанр академічного письма.
9. Мовні особливості написання вступної та висновкової частин дисертації.

ТЕМА 6: УКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА РЕФЕРАТИВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вимоги до науково-навчальної та науково-популярної літератури.
 - 1.1 Підручник.
 - 1.2 Навчальний посібник.
 - 1.3 Методичні вказівки.
 - 1.4 Електронні навчально-методичні комплекси.
2. Складання реферативних документів і оглядів.
 - 2.1. Реферат: структура, вимоги, жанрові та мовні особливості.
 - 2.2. Поняття анотації та розширеної анотації.
 - 2.3. Мистецтво складання анотації іноземною мовою.
 - 2.4. Правила виокремлення ключових слів.
 - 2.5. Автореферат дисертації.
 - 2.6. Рецензія та відгук: вимоги до складання, жанрові відмінності, типові мовні засоби.
 - 2.7. Огляд і дослідницька пропозиція.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ПРОДУКУВАННЯ ОРИГІНАЛЬНИХ НАУКОВИХ ТЕКСТІВ

ТЕМА 7: АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Плагіат у науковому середовищі: причини на передумови виникнення.
2. Види та способи академічного плагіату. Що не можна вважати плагіатом?
3. Самоплагіат та його варіації.
4. Виявлення плагіату. Антиплагіатні програми та принципи їх роботи.
5. Шляхи запобігання плагіату.
6. Види конфліктів інтересів у науковій діяльності.
7. Проблема псевдоспівавторства: причини, наслідки та шляхи вирішення.
8. Cheating есопому як явище в академічному середовищі та шляхи боротьби з ним.
9. Роль мотивації та самомотивації в успішній та добродесній науковій діяльності.

ТЕМА 8: ТЕХНІКА СТВОРЕННЯ ЯКІСНИХ НАУКОВИХ ТЕКСТІВ

1. Види читання. Техніки ефективного читання.
2. Конспектування та його роль у науковій діяльності.
3. Секрети вдалого складання плану дослідження.
4. Мистецтво виокремлення ключових слів.
5. Правила побудови структури наукової роботи.
6. Секрети самоорганізації в науковій діяльності.
7. Використання сервісів штучного інтелекту в науковій діяльності.

ТЕМА 9: ЦИТУВАННЯ ТА БІБЛІОГРАФУВАННЯ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ НАУКОВИХ СТУДІЙ

1. Правила цитування й оформлення покликань.
2. Національні правила оформлення бібліографічних покликань (чинний ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання).
3. Міжнародні стилі оформлення бібліографічних покликань. Особливості їх використання залежно від сфери застосування та спеціальності. Стилi оформлення бібліографії.
4. Бібліографічний пошук. «Авторитетні» й «неавторитетні» джерела. «Псевдо-журнал» і «псевдо-видавництво», «список Білла» (*Beard's List: Potential, possible, or probable predatory scholarly open-access publishers*).
5. Методологія укладання бібліографії дослідницької.
6. Види бібліографічних описів.

ТЕМА 10: ОПТИМІЗАЦІЯ РОБОТИ З ПОШУКУ НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Робота з каталогами бібліотек.
 - 1.1. Робота з онлайн-каталогами українських, зокрема університетських, бібліотек.
 - 1.2. Міжнародні онлайн-ресурси.
2. Пошук інформації в Інтернеті.

- 2.1. Пошук в *Google, Google Scholar, Google Books*.
- 2.2. Практичні поради щодо організації пошуку: мета та завдання інформаційного пошуку.
- 2.3. Типи та види пошуку (повнотекстовий пошук, пошук за метаданими, пошук зображень, адресний пошук, фактографічний пошук тощо).
3. Науково-метричні бази даних (*Scopus, Web of Science* та інші).
4. Сервіси для полегшення укладання бібліографії, бібліографічні менеджери: *EndNote, Bibus, JabRef, Papers, Paperpile, ReadCube, Referencer, Zotero, Mendeley* та інші; як ними користуватись.
5. Транслітерування та його автоматизація.
6. Особливості пошуку інформації для написання наукових розвідок з обраного фаху.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ

«Академічне письмо та доброчесність»

(денна форма навчання)

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Тренінги	Інд. робота	Самост. робота	Контр. заходи
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 КУЛЬТУРА НАУКОВОГО МОВЛЕННЯ						
Тема 1. Особливості наукової мови	4	2	2	-	10	Тести
Тема 2. Культура наукової комунікації	4	2		1	10	Ситуаційні завдання
Тема 3. Усна наукова інтеракція	4	2		-	10	Ситуаційні завдання
Всього:	12	6	2	1	30	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ЖАНРОВІ РІЗНОВИДИ НАУКОВОГО СТИЛЮ						
Тема 4. Писемне наукове мовлення	4	2	2	-	10	Вправи Тести
Тема 5. Жанрове розмаїття академічного письма	4	1		1	10	Завд. на складання різножанрових наукових текстів
Тема 6. Укладання навчальної та реферативної літератури	4	1		-	10	Вправи
Всього	12	4	2	1	30	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 ПРОДУКУВАННЯ ОРИГІНАЛЬНИХ НАУКОВИХ ТЕКСТІВ						
Тема 7. Академічна доброчесність у науковій діяльності	2	1	2	-	8	Ситуаційні завдання
Тема 8. Техніка створення якісних наукових текстів	2	1		1	8	Завд. на складання різножанрових наукових текстів
Тема 9. Цитування та бібліографування під час підготовки наукових	2	1		-	8	Тести Ситуаційні завдання

студій з обраного фаху						
Тема 10. Оптимізація роботи з пошуку наукової літератури з фаху	2	1		-	11	Підсумкова контрольна робота, що передбачає висвітлення дискусійних питань, виконання тестових і ситуаційних завдань, редагування та написання наукових текстів, укладання бібліографічних списків
<i>Всього</i>	<i>8</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>35</i>	
<i>Разом</i>	<i>32</i>	<i>14</i>	<i>6</i>	<i>3</i>	<i>95</i>	
Підсумковий контроль						Залік

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
із курсу «Академічне письмо та доброчесність»
(для здобувачів освіти денної форми навчання)

Практичне заняття № 1

ТЕМА: *ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВОЇ МОВИ* (2 год)

Питання для обговорення

1. Місце наукового стилю серед інших функціональних різновидів мови.
2. Сфера застосування, мета та особливості наукового стилю.
3. Підстилі наукового стилю.
4. Специфіка мовних засобів наукового стилю.
5. Усна й писемна форми наукового стилю.
6. Актуальні проблеми наукового стилю української мови.

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Наука і молодь в Україні XXI століття.
2. Етичний кодекс ученого України.

Практичне заняття № 2

ТЕМА: *КУЛЬТУРА НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ* (2 год)

1. Поняття культури мовлення. Мовленнєвий етикет наукової комунікації.
2. Навички гармонійного спілкування в науковій сфері як передумова успіху в науково-дослідній діяльності.

3. Етикет писемної наукової комунікації: запит інформації, запрошення на наукові події, відмова у прийнятті рукопису до друку, подяка, зауваження рецензента, відповідь автора статті на зауваження до рукопису, привітання і под.
4. Створення шаблонів ділових листів для наукової комунікації.
5. Етикет безпосереднього спілкування та телефонної розмови з представниками академічної спільноти: знайомство, прохання про рецензію, відгук на автореферат, подяка, вибачення, реагування на зауваження, відмова, пропозиція про співпрацю і под.
6. Особливості міжнародної наукової інтеракції з відповідальним редактором наукового журналу, рецензентами та головним редактором.

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Кодекс наукової етики.
2. Ставлення здобувачів освіти до виявів академічної нечесності в Україні та за її межами.

Практичне заняття № 3

ТЕМА: УСНА НАУКОВА ІНТЕРАКЦІЯ (2 год)

Питання для обговорення

1. Публічний виступ. Види публічних виступів.
2. Етапи підготовки до академічного публічного виступу.
3. Вербальні та невербальні складники усної наукової комунікації.
4. Секрети успішної промови.
5. Способи активізації та переконання слухачів.
6. Навички ведення академічної дискусії та полеміки.
7. Правила інтеракції доповідача з «проблемними» слухачами.
8. Вербальні та невербальні прояви незгоди та толерантності.
9. Мистецтво слухати.
10. Виступ на пленарному та секційному засіданнях конференції / круглого столу, виступ на конференції у форматі «онлайн».
11. Мистецтво створення комп'ютерних презентацій.

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Інтелектуальна власність як аналог матеріальної власності.
2. Українське законодавство про інтелектуальну власність.

Практичне заняття № 4

ТЕМА: ПИСЕМНЕ НАУКОВЕ МОВЛЕННЯ (2 год)

Питання для обговорення

1. Лексика наукової мови. Проблеми зловживання іншомовними словами в наукових працях.
2. Морфологічні особливості наукового стилю.
3. Синтаксис наукових текстів.
4. Мовні та немовні недоліки сучасних наукових текстів.
5. Типові мовні помилки науковців-початківців в академічних текстах і шляхи їх попередження.

6. Способи оптимізації наукових текстів.
7. Мистецтво редагування рукописів наукових розвідок.

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Розуміння плагиату з античності до сьогодні.
2. Умови і причини «епідемії плагиату» в Україні.

Практичне заняття № 5

ТЕМА: ЖАНРОВЕ РОЗМАЇТТЯ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА. УКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА РЕФЕРАТИВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (2 год)

Питання для обговорення

1. Поняття жанру писемного наукового мовлення.
2. Есей як різновид академічного письма.
3. Наукова стаття: види, вимоги до написання та оформлення.
4. Вимоги до наукових статей в Україні та закордоном.
5. Конструктивні та деструктивні тактики, використовувані авторами під час написання наукових розвідок.
6. Тези: жанрова характеристика та правила написання.
7. Вимоги до науково-навчальної та науково-популярної літератури.
 - 7.1 Підручник.
 - 7.2 Навчальний посібник.
 - 7.3 Методичні вказівки.
 - 7.4 Електронні навчально-методичні комплекси.
8. Складання реферативних документів і оглядів.
 - 8.1 Реферат: структура, вимоги, жанрові та мовні особливості.
 - 8.2 Поняття анотації та розширеної анотації.
 - 8.3 Мистецтво складання анотації іноземною мовою.

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Види рефератів та їх характеристика.
2. Види анотацій та особливості їх укладання та оформлення
3. Монографія та колективна монографія.
4. Дисертаційне дослідження як жанр академічного письма.
5. Мовні особливості написання вступної та висновкової частин дисертації.
6. Мистецтво добору ключових слів до наукової статті.
7. Написання огляду літератури.
8. Правила виокремлення ключових слів.
9. Автореферат дисертації.
10. Рецензія та відгук: вимоги до складання, жанрові відмінності, типові мовні засоби.
11. Огляд і дослідницька пропозиція.

Практичне заняття № 6

ТЕМА: АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ. ТЕХНІКА СТВОРЕННЯ ЯКІСНИХ НАУКОВИХ ТЕКСТІВ (2 год)

Питання для обговорення

1. Плагіат у науковому середовищі: причини на передумови виникнення.
2. Види та способи академічного плагіату. Що не можна вважати плагіатом?
3. Самоплагіат та його варіації.
4. Виявлення плагіату. Антиплагіатні програми та принципи їх роботи.
5. Шляхи запобігання плагіату.
6. Види конфліктів інтересів у науковій діяльності.
7. Види читання. Техніки ефективного читання.
8. Конспектування та його роль у науковій діяльності.
9. Секрети вдалого складання плану дослідження.
10. Мистецтво виокремлення ключових слів.

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Різноманіття видів плагіату.
2. Cheating есопому як явище в академічному середовищі та шляхи боротьби з ним.
3. Проблема псевдоспівавторства: причини, наслідки та шляхи вирішення.
4. Роль мотивації та самомотивації в успішній та добросесній науковій діяльності.
5. Основні вимоги до якісного оформлення наукових публікацій.
6. Секрети самоорганізації в науковій діяльності.
7. Правила побудови структури наукової роботи.
8. Використання сервісів штучного інтелекту в науковій діяльності.

Практичне заняття № 7

ТЕМА: *ЦИТУВАННЯ ТА БІБЛІОГРАФУВАННЯ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ НАУКОВИХ СТУДІЙ ІЗ ОБРАНОГО ФАХУ. ОПТИМІЗАЦІЯ РОБОТИ З ПОШУКУ НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ*

Питання для обговорення

1. Правила цитування й оформлення покликань.
2. Національні правила оформлення бібліографічних покликань.
3. Міжнародні стилі оформлення бібліографічних покликань. Особливості їх використання залежно від сфери застосування та спеціальності. Стилi оформлення бібліографії з обраного фаху.
4. Методологія укладання бібліографії дослідницької роботи з фаху.
6. Види бібліографічних описів.
7. Робота з каталогами бібліотек.
 - 7.1. Робота з онлайн-каталогами українських, зокрема університетських, бібліотек.
 - 7.2. Міжнародні онлайнів ресурси.
8. Пошук інформації в Інтернеті.
 - 8.1. Пошук в *Google, Google Scholar, Google Books*.
 - 8.2. Практичні поради щодо організації пошуку: мета та завдання інформаційного пошуку.

8.3. Типи та види пошуку (повнотекстовий пошук, пошук за метаданими, пошук зображень, адресний пошук, фактографічний пошук тощо).

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Порівняльна характеристика чинних стандартів із бібліографування.
2. Бібліографічний пошук. «Авторитетні» й «неавторитетні» джерела. «Псевдо-журнал» і «псевдо-видавництво», «список Білла» (*Bead's List: Potential, possible, or probable predatory scholarly open-access publishers*).
3. Особливості пошуку інформації для написання наукових розвідок обраного фаху.
4. Сервіси для полегшення укладання бібліографії, бібліографічні менеджери: *EndNote, Bibus, JabRef, Papers, Paperpile, ReadCube, Referencer, Zotero, Mendeley* та інші; як ними користуватись.
5. Використання чата GPT у науковій діяльності.
6. Науково-метричні бази даних (*Scopus, Web of Science* та інші).
7. Транслітерування та його автоматизація.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Самостійна робота є основним способом засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом у межах установленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача.

Самостійна робота здобувача освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій викладача, підручниками, навчально-методичними посібниками, монографічною літературою, періодикою, а також засобами самоконтролю (тестами, контрольними завданнями).

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння здобувачем освіти в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль, як і навчальний матеріал, опрацьований під час аудиторних занять.

Викладач здійснює діагностику якості самостійної роботи аспіранта на індивідуальних заняттях, що проводяться в позааудиторний час за окремим графіком.

Самостійна робота здобувача освіти здійснюється за такими напрямками:

1. Підготовка до практичних (семінарських) занять:
 - вивчення теми за підручниками та посібниками;
 - опрацювання рекомендованої монографічної літератури та наукової періодики за пропонованим списком літератури;
 - виконання завдань і вправ до практичних занять.
2. Опрацювання програмних питань, що не розглядаються на аудиторних заняттях і виносяться на самостійне опрацювання.
3. Підготовка до написання підсумкової контрольної роботи.
4. Виконання індивідуального завдання та підготовка до репрезентації результатів роботи на тренінгах.

7. ТРЕНІНГИ з навчальної дисципліни «Академічне письмо та доброчесність» (6 год.)

Тема: Як опублікувати статтю в науковому фаховому виданні

План

1. Формування переліку фахових журналів, аналіз їхньої тематики та вимог до оформлення рукописів.
2. Сайт як рекламний майданчик наукового видання. Створення електронного кабінету користувача сайту наукового журналу.
3. «Сліпе» (незалежне) рецензування рукописів наукових статей.
4. Характеристики рукописів, що збільшують їхні шанси бути прийнятими до друку в наукових часописах.
5. Етикет міжнародної наукової комунікації з відповідальним редактором наукового журналу, рецензентами та головним редактором.
6. Робота над рукописом у режимі рецензування.
7. Правила поведінки в конфліктних ситуаціях у науковому світі.

Індивідуальні завдання

З навчальної дисципліни «Академічне письмо та доброчесність» використовуються такі види індивідуальних завдань, як конспектування релевантних запитів джерел інформації, складання бібліографічних списків (у різних стилях) відповідно до наукових інтересів здобувача, здійснення пошуку інформації з теми наукового дослідження, написання наукових статей для публікації у наукових фахових виданнях категорій А і Б, написання тез та анотацій із тематики дисертації. Обов'язковим є захист індивідуального завдання у вигляді усного звіту здобувача освіти та демонстрування мультимедійної презентації під час тренінгів. Як індивідуальна робота будуть зараховані виступи здобувачів освіти на наукових конференціях і круглих столах, опублікування тез за дослідницькими інтересами в українських і зарубіжних збірниках наукових робіт.

Варіанти тем індивідуальних завдань

із навчальної дисципліни «Академічне письмо та доброчесність»

1. Причини деформації академічної культури.
2. Зв'язок академічної етики з професійною.
3. Плагіат як соціальне явище: причини виникнення, форми існування, наслідки.
4. Плагіат в освіті: походження, причини та шляхи викорінення явища.
5. Позитивне самопозиціонування як шлях до успіху в професійній і науковій діяльності.
6. Правила знайомства і вручення візитних карток у науковому товаристві.
7. Значення візитки в становленні наукової кар'єри.
8. Термінна лексика та слова іншомовного походження в усній та писемній науковій комунікації.
9. Риторичний інструментарій доповідача на конференції.
10. Порівняльна характеристика підручника та посібника як жанрів наукової літератури.

11. Порівняльний аналіз статті та тез як основних жанрів наукового стилю.
12. Порівняльна характеристика анотації, рецензії та відгуку як вторинних документів.
13. Проблеми, що виникають під час наукового рецензування, та шляхи їх вирішення.
14. Алгоритм написання якісної наукової статті.

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Академічне письмо та доброчесність» використовуються такі форми контролю, оцінювання та демонстрування результатів навчання:

поточне опитування;

– поточне опитування;

– поточне тестування та перевірка контрольних робіт;

– оцінювання підсумкової контрольної роботи;

– оцінювання участі на тренінгах і виконання індивідуального завдання;

– оцінювання самостійної роботи у формі комп'ютерного тестування.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

- **Політика щодо дедлайнів і перескладання.** Роботи, подані із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижче (-20 балів). Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за умови, що причина відсутності студента на модулі була поважною.
- **Політика щодо академічної доброчесності.** Усі письмові роботи повинні бути оригінальними і виконаними самостійно. Списування під час контрольних робіт неприпустиме.
- **Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються додаткові бали. З об'єктивних причин (наприклад, стан здоров'я, сімейні обставини, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно (за погодження з деканатом і керівником курсу).

9. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Академічне письмо та доброчесність» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Тренінги	Самостійна робота

ОЦІНЮВАННЯ

Схема розрахунку остаточної оцінки за курс

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
<p>Модуль 1 (теми 1-10)</p> <p>Поточне оцінювання</p> <p>Написання підсумкової контрольної роботи, що передбачає висвітлення дискусійних питань, виконання тестових і ситуаційних завдань, редагування / написання наукових текстів, укладання бібліографічних списків.</p> <p>Оцінювання: тестових питань (5) – 2 бали за кожну правильну відповідь (макс. – 10)), конструктивних питань – макс. 10 балів, завдання на редагування та створення наукових текстів – макс. 40 балів, виконання ситуаційного завдання – макс. 40 балів</p>	<p>40%</p> <p>40%</p>
<p>Модуль 2</p> <p>Участь у тренінгах</p> <p>активність – макс. 20 балів, захист індивідуального завдання: оцінка змісту доповіді – макс. 40 балів, усної репрезентації результатів індивідуальної наукової роботи – макс. 20 балів, мультимедійний супровід доповіді – макс. 20 балів</p>	5%
<p>Модуль 3 – самостійна робота</p> <p>Підсумкове тестування в Мудлі</p>	15%

Шкала оцінювання

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «Академічне письмо та доброчесність»

№ з/п	Назва	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проєктор, ноутбук, проєкційний екран.	Окремі теми
2.	Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, GoogleChrome, Viber тощо).	1-10
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання.	1-10
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в онлайн-режимі (за потреби).	1-10

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Академічне письмо та бібліографія. URL: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.
2. *Академічне письмо*: навч. посібник / Уклад. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Кривий Ріг, 2019. 130 с.
3. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація).
4. Довідник з академічної доброчесності / уклад.: В. Г. Гурянова, Л. Т. Онисимова, Н. В. Поберій; за заг. ред. Т. О. Маринич. Суми: Сумський державний університет, 2018. 4 с.
5. Колоїз Ж. В. Академічне письмо та риторика : [практикум]. Кривий Ріг : КДПУ, 2018. 196 с.
6. Колоїз Ж. В. Українська наукова мова: [практикум]. Кривий Ріг: КДПУ, 2017. 135 с.
7. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Упорядники матеріалів: В. Бахрушин, Є. Ніколаєв. 2019. Електронне видання. URL: https://drive.google.com/file/d/1PjtjefmfqO1uNCn4p9cT5g6_58h0Csq9/view
8. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності / упорядники матеріалів: В. Бахрушин, Є. Ніколаєв ; Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні. 2019. 41 с.
9. Назаровець С., Борисова Т. Відкритий доступ до наукових цитувань : практичний посібник [препринт]. Київ: ДНТБ України, 2019. 33 с.
10. Онуфрієнко Г. Науковий стиль української мови: навчальний посібник з алгоритмічними приписами. 3-є вид., перероб. і доп. Київ: Центр навч. л-ри, 2017. 300 с.
11. Ревуцька С. К., Зінченко В. М. Академічне письмо: навч. посібник. Кривий Ріг, 2019. 130 с.

12. Ревуцька С.К. Курс лекцій з дисципліни «Академічне письмо» / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. українознавства. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2018. 81 с.
13. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю: монографія / НАН України. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.
14. Семенов О. М., Фаст О. Л. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. 220 с.
15. Фундаментальні цінності академічної доброчесності : пер. з англ. / Міжнародний центр академічної доброчесності. 2019. 39 с.
16. **Шкіцька І.** Проблема академічної нечесності здобувачів вищої освіти під час комп'ютерного тестування та шляхи її вирішення. *Інновації в освіті: перспективи розвитку*: матеріали І міжнародної науково-практичної конференції [м. Тернопіль, 20 травня 2021 р.]. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. С. 34-37. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/41856>
17. **Шкіцька І. Ю.** Основи академічної доброчесності: практикум: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/31709>.
18. **Шкіцька І. Ю.** Сучасна мовна комунікація в публічному управлінні : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 312 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/29700>.
19. **Шкіцька І. Ю.** Аналітико-синтетичне опрацювання інформації: навч. посібник для студ. спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». вид. 3-тє, оновл. та доп. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 260 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/45862>
20. **Шкіцька І.Ю.** Актуальні питання академічної доброчесності здобувачів вищої освіти. *Інформація та соціум: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Інформація та соціум» (07 червня 2024 року) / редкол.: О. М. Анісімова та ін. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. 2024. С. 134-138.*
21. **Шкіцька І.** Діяльність редакції наукового фахового видання у світлі академічної доброчесності. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.* 2021. Вип. 39. Том 3. С. 282-288 URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/36_2021/part_2/36-2_2021.pdf
22. A Guide To Academic Integrity to School Students / ed. by O. O. Huzhva ; V. N. Karazin Kharkiv National University. 2-nd ed., revised and supplemented. Kharkiv, 2018. 59 p.
23. Abrahams M. Tips for making presentations memorable. Los Altos, CA: Bold Echo, 2016.
24. Abrahams M. Tips for making presentations memorable. Los Altos, CA: Bold Echo, 2016.

25. *Academic Writing for Graduate Students: Essential Tasks and Skills* (Michigan Series In English For Academic & Professional Purposes); ISBN-13. 978-0472082636.
26. Bailey Stephen. *Academic Writing: A Handbook for International Students: Fifth edition*. London-New York: Routledge, 2018. <https://lccn.loc.gov/2017036066>.
27. Committee on Publication Ethics : (COPE) : Promoting integrity in research publication. URL: [_publicationethics.org/](http://publicationethics.org/).
28. Gerald Graff, Cathy Birkenstein. *They Say / I Say: The Moves That Matter in Academic Writing Fourth Edition*, 2018.
29. Heard Stephen B. *The Scientist's Guide to Writing: How to Write More Easily and Effectively throughout Your Scientific Career Paperback* – April 12, 2016.
30. Jordan R.R. *Academic Writing Course*. Longman, 2013.
31. Kate L. Turabian. *Manual for Writers of Research Papers, Theses, and Dissertations, (Chicago Style for Students and Researchers) 9th Edition*, 2019.
32. Kennedy G. *Everything is negotiable: How to get the best deal every time* . London: Random House Business books, 2008. 384 p.
33. Kent-Paxton L. *Elements of Effective Writing*. Prentice Hall, 2012.
34. Lin WY.C. Self-plagiarism in academic journal articles: from the perspectives of international editors-in-chief in editorial and COPE case. *Scientometrics*. 2020. 123. pp. 299–319.
35. Locker K. O. *Business and Administrative Communication* Richard D. Irwin, Inc., 2012.
36. Lucas Stephen. *The Art of Public Speaking*. 11th edition. McGraw-Hill Education, 2011, 382 p.
37. Otavio Barros Luiz. *The Only Academic Phrasebook You'll Ever Need: 600 Examples of Academic Language 1st Edition*.
38. Paul J. Silvia. *How to Write a Lot: A Practical Guide to Productive Academic Writing (2018 New Edition) Second Edition*.
39. Paul J. Silvia. *How to Write a Lot: A Practical Guide to Productive Academic Writing (2018 New Edition) Second Edition*.
40. *Publication Integrity and Ethics*. URL: www.integrity-ethics.com/.
41. Reinders Hayo, Phung Linh, Lewis Marilyn. *Studying in English: Strategies for Success in Higher Education (Macmillan Study Skills) 2nd ed. 2017 Edition*.
42. Sarnecka Barbara W. *The Writing Workshop: Write More, Write Better, Be Happier in Academia Paperback* – Illustrated, October 15, 2019.
43. *Stylish Academic Writing*. URL: <http://www.helensword.com%3E/>
44. *The Academic Phrasebank*. URL: <https://www.phrasebank.manchester.ac.uk/>
45. Voss Chris, Raz Tahl. *Never Split the Difference: Negotiating As If Your Life Depended On It*. HarperCollins e-books. Revised edition (May 28). 334 p.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Академічне письмо та бібліографія. Головна. Назва з екрану. URL: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.

2. Аналітична довідка за результатами дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України. URL: mon.gov.ua/content/Новини/.../academichna-dobrochesnist.pdf.
3. Пан бібліотекар. Блог про бібліотечну справу та інформаційні технології. URL: www.бібліотекар.укр/.
4. Про Етичний кодекс ученого України. URL: www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf.
5. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) Американські Ради. URL: <http://www.saiup.org.ua/>
6. Рекомендації з оформлення посилань в наукових роботах : DSpace. URL: _ela.kpi.ua/handle/123456789/16051.
7. Рекомендації до пошуку наукової інформації за допомогою Інтернет-ресурсів. URL: <https://docs.google.com/document/d/1sUBDV-qvUxuAfoi1yNW47y.../edit?hl=uk>.
8. Стили оформлення бібліографічних посилань для міжнародних публікацій. Ч. 1. URL: www.library.ukma.edu.ua/.../Styli_oformlennya_bibliografichnykh.
9. Українські наукові журнали. URL: usj.org.ua/.
10. Що потрібно знати про плагиат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». URL: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_ac-gr.pdf.
11. Jak uczyć się efektywnie i stać się ekspertem? | Poliglota Bartosz Czekala. URL: https://youtu.be/7ih205lklpU?si=KKovQxIwA4n_aQlr
12. Alerty google. URL: <https://www.google.pl/alerts>
13. Cite This for Me. URL: <https://www.citethisforme.com/>.
14. Committee on Publication Ethics : (COPE) : Promoting integrity in research publication. URL: _publicationethics.org/.
15. Google scholar — do wyszukiwania artykułów naukowych. URL: <https://scholar.google.pl>
16. Berg Natasha. Should we let students use ChatGPT? *TEDxSioux Falls*. URL: <https://youtu.be/ogcSQ-cFRVM?si=nkqT1-zkYr2fTEFO>
17. Plagiarism.org. Best Practices for Ensuring Originality in Written Work. Назва з екрану. URL: www.plagiarism.org/.
18. Program do optymalizacji powtórek — Anki (fiszki elektroniczne). URL: <https://ankiweb.net/>
19. Publication Integrity and Ethics. URL: www.integrity-ethics.com/.
20. VAK.in.ua Автоматичне оформлення джерел по ВАК України. URL: _vak.in.ua/.
21. Zasada Pareta (Wikipedia). URL: https://pl.wikipedia.org/wiki/Zasada_...